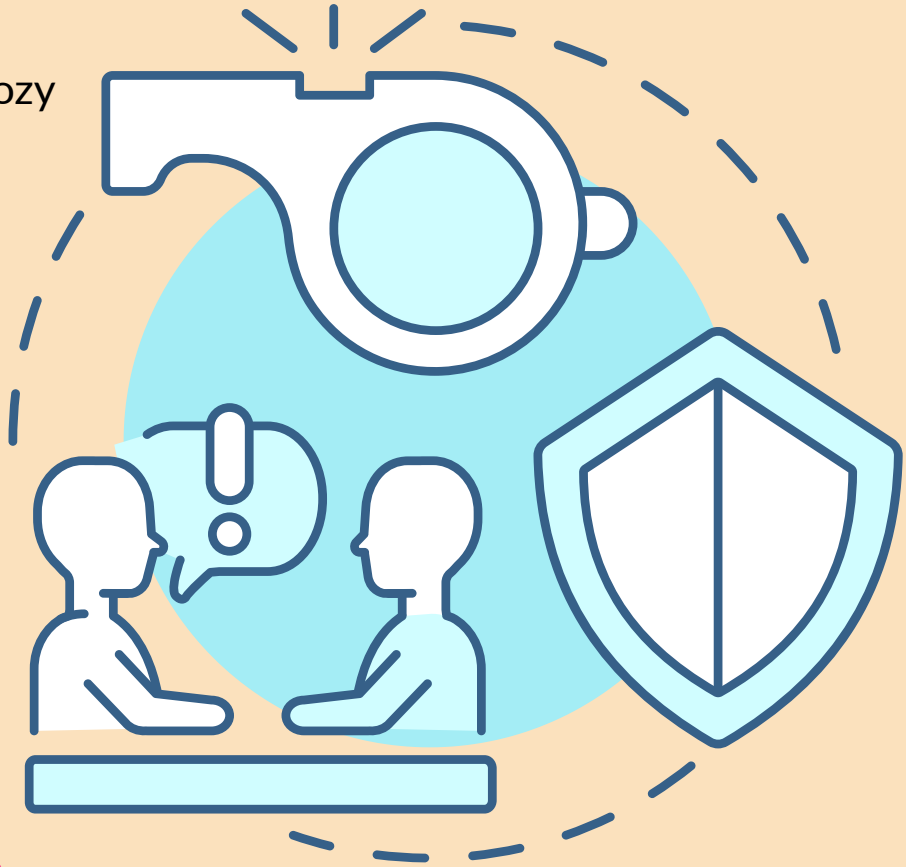
MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ

PROFILAKTYKA

W NUMERZE:

1. **TEMAT MIESIĄCA: Bezpieczeństwo**
2. Zmiany w rozporządzeniu BHP
3. Konkurs „Każdy gest ma znaczenie”
4. Platforma do diagnozy

PAŹDZIERNIK 2026

Ministerstwo Edukacji Narodowej
Al. Jana Chrystiana Szucha 25
00-918 Warszawa

www.men.gov.pl

BEZPIECZEŃSTWO

TEMAT MIESIĄCA

Dziękujemy Dyrektorom przedszkoli, szkół i placówek oświatowych za włączenie się do 2. edycji ogólnopolskich inicjatyw Ministerstwa Edukacji Narodowej: „Tydzień o Budowaniu Relacji w Przedszkolach" oraz „Tydzień o Przeciwdziałaniu Przemocy Rówieśniczej" w szkołach i placówkach.

Materiały dotyczące utrzymania właściwych relacji, przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i bezpieczeństwa, które Państwu przekazaliśmy, można wykorzystać w całym roku szkolnym 2026/2027.

Jesteśmy przekonani, że wdrożone już i ocenione standardy ochrony małoletnich pozwolą Państwu jeszcze skuteczniej zapobiegać przemocy rówieśniczej, chronić wizerunek dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałać cyberprzemocy.

Poradniki bezpieczeństwa

Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało poradniki bezpieczeństwa pt. **„Wiedza moją Tarczą”** dla uczniów szkół podstawowych (I część) i ponadpodstawowych (II część).
Materiały te pomogą uczniom poznać zasady bezpieczeństwa i rozwijać umiejętności reagowania w trudnych sytuacjach. Poradniki mają również wesprzeć nauczycieli, rodziców i opiekunów w rozmowach, a także w pracy z dziećmi.

Poradniki powstały w ramach współpracy międzyresortowej. W ich przygotowaniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej współpracowały: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Obrony Narodowej, Akademia Pożarnicza, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa - Państwowy Instytut Badawczy oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji. Przygotowanie tekstów, zadań i grafiki wymagało konsultacji merytorycznych oraz opinii ekspertów z zakresu dydaktyki i bezpieczeństwa, a także psychologów.

Wiedza i zadania dostosowane do wieku

Podział na dwie grupy wiekowe pozwala dostosować sposób przekazywania informacji i poziom trudności zadań do potrzeb uczniów. Młodsze dzieci poznają proste zasady, a starsze – bardziej złożone zagrożenia i sposoby reagowania na nie. Treści mają układ spiralny: uczniowie wracają do poznanych zagadnień, utrwalają je i stopniowo poszerzają swoją wiedzę.

Dla najmłodszych – nauka przez zadania i wspólną zabawę

W poradniku dla klas I-III dzieciom towarzyszą Kasia i Lucek – bohaterowie, którzy pomagają poznawać zasady bezpiecznego postępowania. Uczniowie dowiadują się m.in. jak wezwać pomoc pod numerem 112, bezpiecznie poruszać się po drodze i korzystać z Internetu oraz jak zachować się podczas pożaru, powodzi, alarmu czy braku prądu.

Publikacja podpowiada także, co zrobić w razie zgubienia się w tłumie, jak reagować na przemoc rówieśniczą i do kogo zwrócić się o wsparcie. Poznane zasady dzieci utrwalają, wykonując 45 wyzwań – od zagadek, rymowanek i rysowania po praktyczne zadania z udziałem bliskich. Po ukończeniu każdego wyzwania kolorują kolejne pole swojej „tarczy bezpieczeństwa".

Poradnik zawiera również proste ćwiczenia pomagające radzić sobie ze strachem, które można wykonywać w bezpiecznym miejscu.

Dla starszych uczniów – rozpoznawanie zagrożeń i praktyczne działanie

Poradnik dla klas IV-VII pomaga uczniom rozpoznawać zagrożenia i poznawać zasady właściwego reagowania. Wyjaśnia, jak skutecznie wezwać pomoc, rozpoznawać sygnały alarmowe, postępować podczas ewakuacji oraz przygotować się na pożar, powódź czy długotrwały brak prądu. Zwraca również uwagę na to, które działania uczniowie mogą podejmować samodzielnie, a które wymagają pomocy dorosłych.

Ważną częścią publikacji jest bezpieczeństwo w internecie. Uczniowie poznają zasady ochrony danych i kont internetowych, ostrożnego korzystania z linków i załączników oraz sprawdzania wiarygodności informacji. Poradnik porusza także temat przemocy rówieśniczej, w tym hejtu w internecie, uczy rozpoznawania zachowań naruszających granice i wskazuje, gdzie szukać wsparcia. Zawiera również ćwiczenia pomagające radzić sobie ze stresem i strachem.

Materiał obejmuje 15 misji, z których każda składa się z trzech wyzwań. Zadania zachęcają m.in. do opracowania z bliskimi rodzinnego planu kryzysowego, sprawdzenia bezpieczeństwa domu oraz wspólnej weryfikacji informacji znalezionej w internecie. Po ukończeniu kolejnych misji uczniowie zaznaczają postępy na swojej „tarczy bezpieczeństwa”, a na zakończenie mogą uzupełnić zamieszczony w publikacji certyfikat eksperta bezpieczeństwa.

Do wspólnej pracy w szkole i w domu

Wiele proponowanych zadań zakłada współpracę dziecka z osobą dorosłą lub wykonanie ich pod jej nadzorem. W obu poradnikach znalazły się zadania dotyczące np. wspólnego przygotowania plecaka bezpieczeństwa i przećwiczenia opuszczania domu w sytuacji zagrożenia. To okazja do rozmowy, wyjaśnienia trudniejszych zagadnień i przećwiczenia właściwych sposobów reagowania.

Poradniki mogą być wsparciem dla nauczycieli w pracy z uczniami, a rodzicom pomagać w codziennych rozmowach o bezpieczeństwie. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu szkoły i najbliższych dzieci mogą utrwalać poznane zasady i wykorzystywać je na co dzień.

Zeskanuj kod QR
do Poradników bezpieczeństwa

Poradnik: „Przemoc rówieśnicza - zapobieganie, rozpoznawanie i reagowanie. Niezbędnik dla pracowników szkół i placówek oświatowych”

Przemoc rówieśnicza może pojawić się w każdej szkole i placówce.
Ten Niezbędnik powstał po to, żeby uporządkować wiedzę i przełożyć ją na codzienną praktykę szkoły i placówki.

Znajdują tu Państwo **informacje, które pomogą lepiej rozumieć mechanizmy przemocy rówieśniczej**, rozpoznawać sygnały ostrzegawcze oraz dostrzegać potrzeby dzieci i młodzieży uwikłanych w przemoc.

Niezbędnik zbiera najważniejsze zagadnienia związane z przemocą rówieśniczą do wykorzystania w każdej szkole i placówce – od działań profilaktycznych i budowania bezpiecznych relacji, przez reagowanie na ujawnioną przemoc, po planowanie pomocy i monitorowanie jej efektywności. Pokazuje także, jak pracować z osobą doświadczającą przemocy i osobą, która ją stosuje, ale również ze świadkami, grupą rówieśniczą i całą społecznością szkoły lub placówki.

Każda ma własne potrzeby, zasoby i wyzwania. Celem nie jest dostarczenie jednego gotowego scenariusza dla każdej szkoły i placówki. Ważne jest, aby korzystać z przedstawionych rozwiązań elastycznie: rozpoznać sytuację, wybrać działania, które są naprawdę potrzebne i konsekwentnie je wdrażać.

Niezbędnik pomoże Państwu ułatwiać podejmowanie decyzji i da narzędzia, które można wykorzystać od razu – w grupie, podczas rozmowy z uczniem, w kontakcie z rodzicami czy w pracy zespołu odpowiedzialnego za interwencję. Jego celem jest nie tylko zatrzymanie przemocy, ale także odbudowanie poczucia bezpieczeństwa przez zmianę warunków, które jej sprzyjały. Bo skuteczne przeciwdziałanie przemocy zaczyna się od wiedzy i prowadzi do skutecznego działania zapobiegającego przemocy rówieśniczej.

Zeskanuj kod QR do Niezbędnika

Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia

Zagrożenie w szkole - zasady postępowania dla nauczycieli

W sytuacji zagrożenia najważniejsza jest ochrona życia i zdrowia uczniów oraz nauczycieli. Rolą nauczyciela jest zapewnienie uczniom bezpieczeństwa i wezwanie pomocy, a nie samodzielne obezwładnianie osoby stanowiącej zagrożenie. Materiał wskazuje też, jakich zachowań unikać, aby nie zwiększać ryzyka i nie wywoływać paniki. Chodzi na przykład o próby odebrania niebezpiecznego przedmiotu czy wysyłanie uczniów, by sprawdzili sytuację.

4U!: UWAŻAJ - UCIEKAJ - UKRYJ SIĘ - UDAREMNIJ ATAK

Zasady zebrano w łatwym do zapamiętania schemacie 4U!: UWAŻAJ - UCIEKAJ - UKRYJ SIĘ - UDAREMNIJ ATAK.
Nie jest to sztywna kolejność kroków. Nauczyciel wybiera działanie odpowiednie do sytuacji. Jeśli może bezpiecznie oddalić się z uczniami, robi to. Jeśli nie, zabezpiecza ich w sali. Udaremnienie ataku to wyłącznie ostateczność, gdy nie ma innej możliwości, a nie obowiązek konfrontacji ze sprawcą.

Opracowanie opisuje krok po kroku, jak rozpoznać zagrożenie, kiedy wyprowadzić uczniów, a kiedy pozostać w klasie. Zawiera też zasady powiadamiania dyrektora, zgłaszania zagrożenia pod numerem 112 z listą informacji, które trzeba przekazać operatorowi oraz współpracy ze służbami na miejscu zdarzenia.

Osobna część dotyczy działań po zakończeniu zagrożenia: sprawdzenia, czy uczniowie są bezpieczni, przekazywania wyłącznie sprawdzonych informacji, obserwowania reakcji stresowych i zapewnienia kontaktu z pedagogiem, psychologiem lub innym specjalistą także pracownikom szkoły, jeśli tego potrzebują.

Dzięki materiałowi nauczyciel będzie wiedział, jak chronić uczniów, jak wezwać pomoc i jak nie narażać siebie ani innych.

Zeskanuj kod QR do materiałów

Ministerstwo Edukacji Narodowej przypomina uczniom i nauczycielom o możliwości skorzystania z pomocy w sytuacjach zagrożenia lub kryzysu.

112 numer alarmowy. Zadzwoń, gdy życie lub zdrowie jest bezpośrednio zagrożone i potrzebna jest pilna interwencja służb. Uczeń lub nauczyciel może zgłosić zagrożenie, nie musi czekać, aż zrobi to dorosły.

116 111 bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, dostępny przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Zadzwoń, jeśli przeżywasz trudności, potrzebujesz wsparcia lub rozmowy.

116 123 telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych

800 12 12 12 bezpłatny, anonimowy i całodobowy dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka

800 70 2222 bezpłatny, całodobowy numer centrum wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym

Nauczycieli prosimy o przypominanie uczniom o dostępnych formach wsparcia.

Uczniu, nie zostawaj z problemem sam, porozmawiaj z nauczycielem, pedagogiem, psychologiem szkolnym lub inną osobą, której ufasz.

Jeśli widzisz zagrożenie lub podejrzane działanie - reaguj! Zgłoś to nauczycielowi lub innej osobie!

ZMIANY W ROZPORZĄDZENIU W SPRAWIE BHP

16 października 2026 r. rozpoczął się etap opiniowania, uzgodnień i konsultacji publicznych projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Konieczność wprowadzenia zmian w tym rozporządzeniu wynika z potrzeby podniesienia przez uczniów, rodziców uczniów oraz pracowników szkoły lub placówki poziomu znajomości procedur zachowania się w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia.

Głównym celem projektowanej nowelizacji jest podwyższenie standardów bezpieczeństwa w jednostkach systemu oświaty – publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w stosunków do dzieci, uczniów i wychowanków oraz pracowników tych jednostek.

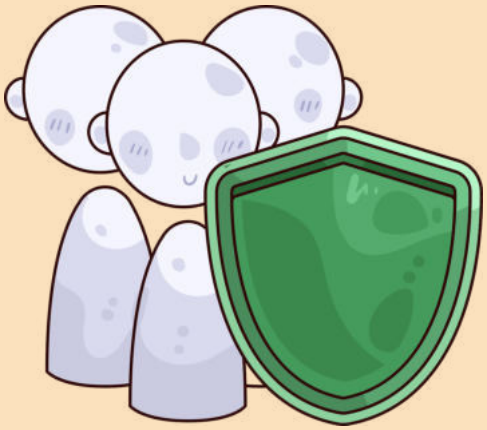
Projekt rozporządzenia przewiduje:

1. Wyznaczenie trzymiesięcznego terminu na zapoznanie uczniów i pracowników szkoły lub placówki z planem ewakuacji.
2. Umieszczenie w widocznym miejscu w szkole lub placówce informacji o numerach alarmowych.
3. Rozpowszechnianie wśród uczniów, rodziców uczniów niepełnoletnich oraz pracowników szkoły lub placówki informacji o sposobach zachowania się w sytuacji wystąpienia różnych zagrożeń bezpieczeństwa życia i zdrowia, tj. informacji zawartych w sieci Internet w oficjalnych serwisach informacyjnych oraz materiałach przygotowanych przez organy lub podmioty ochrony ludności, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z 2025 r. poz. 1705 oraz z 2026 r. poz. 646 i 815).
4. Planowanie i organizowanie, we współpracy z organem prowadzącym szkołę lub placówkę, co najmniej dwa razy w roku szkolnym szkolenia i ćwiczenia praktycznego przygotowujących uczniów i pracowników szkoły do właściwego zachowania się w sytuacjach wystąpienia różnych zagrożeń bezpieczeństwa życia i zdrowia na terenie szkoły lub placówki.
5. Wprowadzenie obowiązku informowania przez dyrektora uczniów i pracowników szkoły lub placówki o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony i punktów schronienia w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.).

Zaproponowano, aby przepisy projektowanego rozporządzenia weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Szkoły i placówki oświatowe są miejscami szczególnej koncentracji dzieci i młodzieży, którzy wymagają zorganizowanej opieki i jasnych wytycznych.

Intencją regulacji jest uzyskanie i utrwalanie wśród uczniów, nauczycieli, pracowników szkół (zwłaszcza nowych uczniów, nauczycieli i pracowników) znajomości dróg ewakuacyjnych, rozmieszczenia wyjść awaryjnych oraz zasad zachowania się w sytuacji alarmowej, prawidłowe wyrobienie właściwych nawyków w zakresie postępowania na wypadek zagrożeń, wypracowanie sposobów prawidłowego reagowania na zagrożenie (ostrzeżenia innych, przedostania się do bezpiecznego miejsca, zachowania spokoju), czerpanie informacji ze sprawdzonych źródeł w celu ujednolicenia procedur oraz wyeliminowania potencjalnej dezinformacji, celowego wprowadzania w błąd, rozbudzania emocji.

Wprowadzenie obowiązku informowania przez dyrektora uczniów i pracowników szkoły lub placówki o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony i punktów schronienia w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.) jest niezbędne do tego, aby natychmiast po zaistnieniu zagrożenia życia i zdrowia uczniowie oraz pracownicy szkoły lub placówki nie mieli żadnych wątpliwości co do miejsca, do którego powinni się przedostać w chwili wystąpienia zagrożenia.

Zeskanuj kod QR do materiałów

KONKURS “KAŻDY GEST MA ZNACZENIE”

Konkurs „Każdy gest ma znaczenie” jest organizowany przez Ministra Edukacji i kuratorów oświaty dla szkolnych kół wolontariatu w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z całej Polski.

Celem Konkursu jest promocja wolontariatu i zachęcenie do zaangażowania uczniów w działalność szkolnych kół wolontariatu. Zadanie konkursowe polega na wykonaniu jednego zadania, czyli zrobienia:

a) **filmu**, który w czytelny i kreatywny sposób zinterpretuje tematykę konkursu „Każdy gest ma znaczenie”. Praca powinna skupiać się na jednym z poniższych tematów:

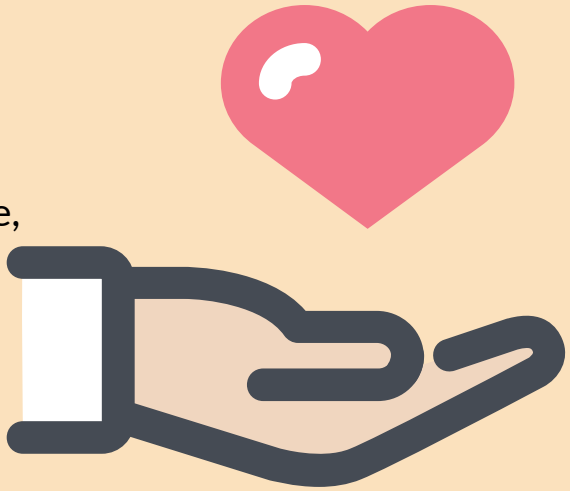
- akcja w szkole lub działanie uczestników szkolnego koła wolontariatu na rzecz innych uczniów;
- akcja w szkole lub działanie uczestników szkolnego koła wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej;

przeprowadzonej w szkole od 1 stycznia do 15 listopada 2026 roku w ramach działalności wolontaryjnej lub

b) **kolażu zdjęć (pracy plastycznej)** w formacie do arkusza A3, który w czytelny i kreatywny sposób zinterpretuje tematykę Konkursu „Każdy gest ma znaczenie”. Praca powinna skupiać się na jednym z poniższych tematów:

- akcja w szkole lub działanie uczestników szkolnego koła wolontariatu na rzecz innych uczniów;
- akcja w szkole lub działanie uczestników szkolnego koła wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej;

przeprowadzonej w szkole od 1 stycznia do 15 listopada 2026 roku w ramach działalności wolontaryjnej.
Szkoła może zgłosić maksymalnie 1 film lub 1 kolaż zdjęć (pracę plastyczną).

Zgłoszenie polega na wypełnieniu Formularza zgłoszenia i załączników oraz przesłanie ich do Organizatora Regionalnego Konkursu (pamiętajcie, aby uzasadnić dlaczego ta akcja/działanie zostało wybrane. Uzasadnienie powinno zawierać maksymalnie 1800 znaków ze spacjami, tj. ok. 30 wierszy po 60 znaków).

Czas trwania filmu nie może przekroczyć 60 sekund (link do filmu zamieszczonego na YouTube).

Skan lub fotografia pracy plastycznej w formacie do A3 o wielkości nieprzekraczającej 2 MB.

Przy ocenie prac konkursowych komisja konkursowa bierze pod uwagę m.in. zgodność z tematyką konkursu; uzasadnienie wyboru akcji/działania, kreatywność, pomysłowość w sposobie ujęcia tematu.

Gdzie wysłać zgłoszenie?
Link do filmu lub skan kolażu (pracy plastycznej) **należy przesłać elektronicznie do właściwego Organizatora Regionalnego Konkursu** (właściwych Kuratorów Oświaty) wraz z uzasadnieniem wybranej do konkursu akcji/działania (maksymalnie 1800 znaków ze spacjami, tj. ok. 30 wierszy po 60 znaków).

Ważne: Aby praca mogła wziąć udział w konkursie należy dokonać prawidłowego zgłoszenia wraz z załącznikami.

Termin nadsyłania zgłoszeń:
Do 15 listopada 2026 r. (do godz. 23.59)

Nagrody:
Dla autorów najciekawszych prac przewidziano nagrody.

Powodzenia!

Kod QR do strony z regulaminem konkursu

PLATFORMA DO DIAGNOZY

Przypominamy i zachęcamy do korzystania z narzędzia – Platforma do diagnozy

Informacja na temat Platformy do diagnozy

Celem inteligentnych rozwiązań informatycznych było zwiększenie użyteczności przedstawionych na Platformie do diagnozy wyników analiz czynników chroniących i czynników ryzyka oraz adekwatne rekomendowanie dyrektorowi szkoły i placówki zadań do programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wartością dodaną jest także możliwość wykorzystania zbiorczych efektów systemu diagnostycznego przez jednostki samorządu terytorialnego: samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie oraz na szczeblu centralnym do skutecznego planowania polityki związanej z promocją zdrowia, profilaktyką zachowań ryzykownych i wychowaniem.

Przypominamy, że architektura Platformy do diagnozy i kluczowe rozwiązania zawierają:

- moduł w aplikacji Strefa Pracownika Systemu Informacji Oświatowej (system na bazie frameworku Symfony, w tym zarządzanie uprawnieniami);
- system do ankiet: zaprojektowane formularze ankiet z możliwością udostępniania ankiet odpowiednim grupom użytkowników;
- generowanie statystyk, raportów, wykresów, plików danych z uzyskanych wyników;
- wdrożony API (Aplication Programming Interface) w celu zapewnienia łączności między poszczególnymi komponentami Platformy;
- 5 interaktywnych ankiet:
- dla uczniów klas I-III szkół podstawowych,
- dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych,
- dla uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych,
- dla uczniów klas szkół ponadpodstawowych,
- dla nauczycieli,
- dla rodziców.

Platformę do diagnozy uruchomiono ponownie 27 lipca 2026 r.

Platforma jest bezpieczna i dostępna dla każdego użytkownika.

Rzetelne i trafne raportowanie wyników stanowi podstawę do podejmowania właściwych działań profilaktycznych. Z tego względu rekomendacje generowane dla szkół zostały zaprojektowane w taki sposób, aby odpowiadały na potrzeby i problemy zidentyfikowane w procesie diagnozy. Pozwala to na planowanie i wdrażanie działań profilaktycznych adekwatnych do sytuacji i rzeczywistych potrzeb danej szkoły, zwiększając skuteczność podejmowanych działań oraz efektywność wykorzystania dostępnych narzędzi wsparcia!

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

JEŚLI PRZEŻYWASZ TRUDNOŚCI I MYŚLISZ O ODEBRANIU SOBIE ŻYCIA ALBO CHCESZ POMÓC OSOBIE ZAGROŻONEJ SAMOBÓJSTWEM, PAMIĘTAJ, ŻE MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z BEZPŁATNYCH NUMERÓW POMOCOWYCH:

800 70 2222	CAŁODOBOWY Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym
800 12 12 12	CAŁODOBOWY Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
116 111	CAŁODOBOWY Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
116 123	CAŁODOBOWY Telefon Wsparcia Emocjonalnego dla Dorosłych
112	CAŁODOBOWY Numer alarmowy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia

Inne numery telefonów pomocowych znajdziesz na stronach:
www.zapobiegajmysamobojstwom.pl
www.zwjr.pl/bezplatne-numery-pomocowe
www.pokonackryzys.pl

Ministerstwo Zdrowia

NPZ NARODOWY PROGRAM ZDROWIA

INSTYTUT PSYCHIATRII I NEUROLOGII